

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 3692/B. 3732/Sc.

Avis oficial.

Tinerii, cari doresc a fi primiți ca elevi noi ai seminarului archidieceșan în secțiunea teologică ori pedagogică și au studiile pregătitoare ce se recer, prin aceasta se fac atenți: că au să aștearnă suplicile lor la consistoriul archidieceșan pe calea concernentului oficiu protopresbiterial negreșit până la 1 August stil. vechiu, instruate cu testimoniile școlare și cu celelalte documente prescrise în regulamentul seminarial, care toate sunt de a se aceluși în original.

Cei primiți vor avea să se prezenteze în institutul seminarial la 31 August la 9 oare antemeridiane, pentru a se supune unei vizite imediate în cea ce privește dezvoltarea lor fizică și integritatea organismului.

La înmatriculare, carea va urma la direcțiunea seminarială în celea trei prime zile ale lui Septembrie, fiecare elev are să depună taca seminarială, dela care nimene nu se poate dispensa. Taca anuală pentru convict este 100 fl. și deosebi 2 fl. ca contribuție odată pentru totdeauna la biblioteca seminarială.

Elevilor mai seraci li se concede să solvească taca anuală a convictului în două rate câte de 50 fl. anume la începutul lui Septembrie și Februarie; altfel de relaxări însă de fel nu au loc.

Sibiu, 11 Iuliu, 1887.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Sibiu, 24 Iuliu.

Este lucru netăgăduit, că în scurtul timp, de când ni s'a dat posibilitatea ca și noi să avem școli, să putem ajunge la oficii în stat, am făcut progrese pe toate terenurile, și încă progrese îmbucurătoare.

Constatând aceasta în general, datori suntem să reflectăm la o mare scădere în mersul dezvoltării noastre, o scădere, care este cu atât mai regretabilă, cu cât cunoscut lucru este, că nu facultățile noastre firesci poartă vina, că în direcțiunea ce vom îndega n'am înaintat, ci mai mult este de vină indiferențismul nostru, care dacă a fost scusabil până acum, de aci încolo nu va mai putea fi nesocotit.

Vom să vorbim de atențiunea cea neînsemnată, care s'a dat până acum cântărei în școlile noastre populare, atențiune neînsemnată dicem, deși am putea dice mai mult.

Poporul nostru din fire nu este străin cântărei. Din contră, putem afirma, că poporul nostru cântă bucuros. Nu-i tace gura flăcăului cât stă în joc, nu

când este la câmp, nu când e voios, nu când amarul vieții greu apasă umerii lui.

Sunt însă neregulate, trăgănate cântările la poporul nostru. În cele mai multe cazuri ele degenează în chilăituri și sbierături, încât omul la auzul lor se genează în fața străinilor.

O regulare a cântărei la popor ni se impune ca un ce inevitabil, și aceasta o poate face, trebuie să o facă școala populară.

La această reformă în prima linie sunt chemate puținele noastre institute de teologie și pedagogie, cari au să dea crescători pentru popor, chemate sunt școlile medii, ca institute de pregătire pentru seminariele teologice-pedagogice.

De vre o cinci ani încoace urmărim cu deosebită atențiune dezvoltarea junimei, în cât privește cântările, și trebuie să mărturisim, că mare îngrijire ne însușă mersul greoiu, pe care l'am observat.

Am avut ocaziune să asistăm la începutul anului școlar, să asistăm la probele de cântări în institutul nostru pedagogic-teologic de aici, și am vădit că oameni altcum inteligenți, oameni începând dela 4 clase gimnaziale în sus până la maturitate, nu puteau nici să imiteze tonurile. Să nu se pară, că voim să facem glume la acest loc. An de an se repetă spectacolul, că din 50 de tineri, abia 5 au auzul nestricat, încât după clavier să poată cel puțin să imiteze tonurile. Din acest material brut trebuie apoi învățătorul să formeze pe fiitorii regeneratori ai poporului nostru.

Este aceasta o muncă grea, muncă oșitoare, care te disușă, și în cele din urmă după 3 ani de zile din elevi 160 te trezesci, că abia 10 sunt în stare să cânte ei, și să instrueze și pe alții în cântare.

Isvorul răului zace acolo, că copilului de mic i s'a stricat urechea, și el în decursul studiului pe la gimnasil în loc de a-și nobilita auzul în loc de a-și cultiva și desvolta glasul, mai mult și le strică ambele.

Pecat strigătoriu la ceriu comite junimea noastră la gimnasil, că negliă cu totul studiile facultative, cum sunt de exemplu: cântarea, gimnastica și desenul.

Excepție se face încâtva cu gimnasiul din Năsăud, și cel din Brașov. Marea majoritate a preoților și învățătorilor se recrutează însă din studenții dela gimnasiile unguresci, și în parte și sășesci. Pentru aceștia cele mai elementare noțiuni de cântări sunt terra incognita. Ca exemplu vom cita gimnasiul sășesc de aici, unde studiul este foarte bine cultivat, și dintre studenții români abia unul doi este, care cercetează oarele acestea.

Și în adevăr nime în lume nu este așa de avisat la cântare ca și învățătorul și preotul nostru. Un preot, care nu știe cânta în viața sa va simți cu durere acest defect, tot așa și învățătorul. Acest

defect în cele mai multe cazuri îi face imposibilă o existență mai cu tihnă, căci poporului nostru nu-i trebuie în biserică nici preot, nici dascăl mut.

În timpul din urmă însuși poporul a sărit la mijloc pentru delăturarea răului, și vedem concurse, în cari este stipulată câte o remunerațiune de preste 100 floreni, pentru acei învățători, cari vor fi în stare să formeze cor cu școlarii.

De bună seamă autoritățile superioare bisericesti încă vor lua măsurile cuviincioase pentru sanarea acestui rău.

Deocamdată ne mărginim la cele desfășurate, dând sfat junimei, ca în gimnasil să se ocupe și cu studiul muzicii. Cu deosebire să o facă aceasta tinerii, cari doresc să fie primiți în vre-un institut pedagogic sau teologic, căci după a noastră părere pe viitoriu o cunoștință oarecare din studiul muzicii va trebui să fie luată ca condițiune la primirea în institutele preparandiale și teologice.

Revista politică.

Cestiunea bulgară în loc să se limpedească se încurcă tot mai rău și aci nime nu garantează, că încurcarea aceasta nu se va sfârși cu un rebel sângeros între puterile mari, cari au interese în Bulgaria. În fața acestor împregiurări nu se poate esplica procederea guvernelor din monarhia noastră. În Ungaria nemulțămirea dintre naționalități în loc să se mulcomească, parcă într'adins se întărită tot mai tare. Numai puțină nemulțămire domnesce acum și în Austria. De mult să tot freacă boemii cu nemții pentru limba boemă, și frecările acestea s'au manifestat câte odată foarte vehement. Astăzi boemii earăși sunt de tot inversunați, de oarece li s'a redus numărul școlilor medii și unor școle li s'a detras subvențiunea dela stat. Restricțiunea aceasta e aprig atacată de organul cehic „Narodny Listy”. Eată ce scrie aceasta foae: Ministrul Gautsch, după cum se pricepe la operațiuni energice, cu o singură tăetură a doborât dela șase școli medii clasele lor superioare, și a detras subvențiunea de stat duor școli medii. Nouă școli medii cehice, a mărturisit, că sunt de prisos, căci formează un proletariat, și regimul nu numai nu le va lua în administrațiunea statului, dar nu va spesa nici chiar un singur crucer pentru susținerea lor. Veți așa dar, poporul ceh, ce remunerațiune capeți pentru serviciul teu, căci în 8 ani de zile ai trimis în parlament reprezentanți cehi pentru regim. Primirea școlilor medii în administrațiunea statului a fost una din acelea curse, cu carea ne-a prins regimul; acum însă, când regimul cu ajutorul nostru s'a ajuns scopul, ce-l voia, a trimis pe dl Gautsch, ca cu mână nemiloasă, să nimicească ultima iluziune a acelora, cari mai credeau încă în acest regim. Arabul s'a împlinit datoria, arabul

FOIȚA.

Suvenirii dela esamene.

Esamenele anuale se obicinuesc a se ține mai ales pentru de a arăta părinților, ce progrese au făcut fiii lor. Nu arare ori se întâmplă însă, că învățătorii fac din examen numai o simplă producțiune, pentru care au pregătit anume pe copii. Un astfel de examen nu cred să fie de vre un folos, de oare-ce tot ce au învățat copii pentru un astfel de examen — mai mult mehanic, decât la înțeles. — îndată după examen și uită și astfel timpul, ce s'a folosit spre instruirea lor, este un timp pierdut și osteneala învățătorilor și a elevilor este o osteneală zadarnică. Dar ce să-i faci!? Oamenii sunt dedați cu astfel de lucruri și pretind dela învățătoriu, ca copii, — chiar și dacă nu au cercetat școala regulat, totuși să știe răspunde la examen și încă bine. De condamnat sunt și oamenii, cari pretind astfel de esamene, dar mai deplăcut este învățătoriu, care pregătește pe elevii sei anume pentru examen. — Dar..... să me întorc la obiect și să espun unele

dintre observațiunile, ce le-am făcut la esamenele din anul acesta — se înțelege: la esamenele, la cari am asistat, căci despre altele nu știu, cum au decurs.

În general esamenele, la cari am asistat au reușit foarte bine și în cele mai multe locuri se vedea, că învățătorii și-au dat toată silința ca elevii lor să-și câștige cunoștințe folositoare și totodată sigure; adică s'au nisuit ca elevii să înțeleagă tot ce li s'a propus, ca învățătura lor să nu fie numai pentru școală, ci și pentru viață. Am asistat însă la un examen, care mi-a însușat serioase îngrijiri cât pentru copii, căci nu știu de mai știe acum vre-unul din ei să răspundă chiar și numai la o întrebare, la care în examen a răspuns fără nici o greșală. Cred, că me înțelege ori și cine, ce vreau să dic. Învățătoriu la pregătit pe elevi anume pentru examen. El și-a formulat întrebările și a exercitat pe elevi în reproducerea fără eroare a răspunsurilor. Cumcă elevii nu au înțeles ceea ce răspundeau, se vedea de pe față și ținuta lor. Până ce cu gura recitau răspunsul, ochi le umblau în toate părțile, eară cu mâinile prindeau când banca, când o carte, când altceva. Dacă vre un elev nu știa răspunde

numai decât după întrebare, apoi învățătoriu îi dă în gură 2—3 cuvinte și de aci încolo n'ai grijă: curgea răspunsul ca apa din gura elevului. Eară părinții — sërmanii — se bucurau, că copilul lor știe răspunde așa de frumos. Și eu?... eu am eșit din examen, sătul până dincolo de cele ce am vădit și auzit.

Nu așa mi s'a întâmplat în alte locuri. Acolo mai mare mi era dragul să ved atât pe învățători cât și pe elevi, că își dau toată silința să se înțeleagă unii pe alții. Silința învățătorilor de a conduce pe elevi în modul cel mai ușor pe calea cea grea a științelor și atențiunea, zelul elevilor de a da răspunsuri bune se puteau observa foarte ușor, — aceștia merită toată lauda și recunoștința. Astfel de elevi știu, că vor avea folos, de ce au învățat și la timpul seu vor binecuvânta pe învățătorii, cari s'au ostenit cu dînșii.

Unii învățători în zelul lor cel mare au propus — cred eu — cu mult prea mult elevilor lor. Astfeliu d. e. într'o școală s'a propus în clasa III. Istoria bisericească, Istoria patriei și Geografia într'o estensiune, ce eu n' aș încuviința-o la nici un cas. Elevii au răspuns bine și din aceste obiecte,

poate merge. Dar stai! arabul pe semne va mai servi încă, nu ne îndoiim cătuși de puțin despre aceasta.

Scirile despre principele Coburg sunt cari de cari mai contradicătoare. Unele spun, că principele e în Viena, altele, că i acasă, altele, că călătorește spre Bulgaria. Atâta e însă sigur, că Rusia nu-și ese din ogașie și nu-l recunoaște de principe, ear Poarta nu poate lucra contra tractatului de Berlin. Cu privire la cestiunea bulgară se plănuiesc acum un nou proiect. Poarta voește ca să invite pe toate puterile la o conferință europeană. Ce fel de șanse va avea însă această conferință anevoe e de găcit, deoarece Rusia e constantă, și cu greu se va hotări a lua parte la o astfel de conferință. Poarta, când s'a gândit la aceasta conferință a avut în vedere protocolul al cincilea al congresului din Berlin, în care se dice, că nefind poporul bulgar în stare de a ajunge la conducerea instituțiilor nouă, va trebui ca Europa să ia măsurile trebuincioase, dar târziu și la timp potrivit. Poarta crede, că acest moment a sosit acum; în Petersburg însă nu se împărtășesc aceste vederi și prin urmare proiectul pentru conferință se poate privi de o literă moartă.

„Novoje Wremja,” ocupându-se de călătoria principelui Coburg spre Bulgaria, scrie următoarele: Dacă regenții bulgari vor să joace comedia suirei pe tron a principelui numai de aceea, pentru ca să pregătească Rusiei nouă „neplăceri,” amarnic gresesc. Pentru regimul rusesc acest episod nu conține nimic neplăcut, din contră, provocarea aceasta publică, va încuraja pe Rusia, va fi un pretecest destul de favorabil pentru ca ea să se amestece energic în afacerile bulgare, și după cum se pare, va face acum o astfel de intervențiune, care nu va fi serios respinsă din partea puterilor. Într'un articol, foaia rusească „Swjet,” dice: afacerile bulgare se vor aplană numai, dacă Rusia va scăpa de vasalitate pe Bulgaria și va sancționa împreunarea Bulgariei nordice cu cea sudică și și va pune un candidat de principe; s'au și în alt mod simplu: să o anechez la Rusia. La acest proiect însă observă „Wjedomosti,” că în cazul acesta Bulgaria ar deveni o a doua Polonie, ceea ce nu dorește nici Rusia nici Bulgaria.

Moartea lui Katkoff e o mare lacună în politica europeană. Cel puțin de aceasta părere sunt foile rusești. Toate sunt de acord, că moartea lui Katkoff în momentele de față e cea mai mare pierdere pentru Rusia. Katkoff a fost factorul principal, că politica rusească esternă a fost condusă de spiritul național. Aceasta direcțiune națională a pregătit-o pre încetul, dar sigur. El nici odată n'a lingușit, și de multe ori urmând convingerilor sale, se împotriva singur opiniei publice. Moartea sa răpi Rusiei un „spirit central” în jurul căruia în momentele critice se adunau reprezentanții opiniei publice. Cumcă el totdeauna a lucrat numai după convingerile sale se legitimează și prin aceea, că a combătut alianța cu Germania, îndată ce a observat politica vrășmașă a Germaniei. Numai Katkoff a făcut ca presa rusească să fie adevărata reprezentantă a opiniei publice în Rusia; acest merit s'a apretiat și din partea tronului.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Abrud, în 2 August, 1887 n. Domnule redactor! Subscriși Ve rugăm ca să binevoiți a dispune, să se publice în prețutul diar „Telegraful român” următoarele:

În 24 Iuliu a. c. st. n. s'a ținut „Părăstas” din partea membrilor Reuniunii femeilor române din

dar nu cred să fie înțeles ei tot materialul, ce li s'a propus. Earăși alți învățători în examen erau parcă în tremă, ca un biet de student slab la examen. De aci a urmat, că puneau întrebări nepotrivite, la cari de multe ori nici el nu ar fi fost în stare să răspundă, decum elevul seu. Tot o urmare a acelei confuziuni a trebuit să fie și împrejurarea, că elevii răspundeau câte odată cu totul altceva, eară în vătătoriul nu observa aceasta și nu îndrepta pe elev. Eată câte-va exemple de felul acesta:

Înv. Cum se produce munții — vietățile?

Elev. Munții și vietățile cresc pe pământ.

Înv. Cu cari continente se mărginesc Europa?

Elev. Europa se mărginesc cu continentele: la Nord cu marea înghețată, la Ost cu marea caspică, la Sud cu marea mediterană, la Vest cu marea atlantică.

Înv. De unde își trag originea românii, cari locuiesc în Ardeal, Ungaria și Bănat etc.?

Elev. Românii, cari locuiesc... își trag originea dela romani.

Abrud și giur în semn de stimă și pietate către re-pausata doamnă Cornelia Cirlea născ. Boșota, foasta membră fundatoare a acestei reuniuni. Mergând la mormânt, toți cei prezenți, dar mai ales doamnele membre ale reuniunii, erau pătrunse de o adencă întristare și condolență, vădând mormântul înfrumusețat în cununi alese, sub cari pausează osemintele doamnei Cornelia Cirlea și ale fratelui seu de odinioară Dionisiu, cari ambii erau spre bucuria și onoarea demnilor părinți și consoți, și dela cari nașterea și biserica spera cu drept cuvânt mult sprijin; dar prea curând s'au smuls dintre cei vii și mutat la etermitate. Fie! țărina ușoară și memoria binecuvântată!

După părăstas spectacibilul domn Mihail Cirlea a binevoit a mai adauge 50 fl. la fundațiunea „Mihail Cornelia Cirlea născ. Boșota”, făcută în favorul reuniunii; pentru care faptă mărează și salutară, subscriși venim de nou a i esprima cea mai profundă mulțămire în numele reuniunii:

Anna Gall,
președintă.

Alecsandru Ciura,
secretar.

Dobra, 16 Iuliu, 1887. Dle redactor! Nu se poate din destul condamna lucrul de câmp, sêvșit în zilele de Duminecă și sêrbători mari, și mai ales prin așa numitele „clăci” sau „clacă,” cari prin modul petrecerei, cum se îndătimează a se ține acelea, contribuiesc între altele și la decăderea moralității publice și mai cu seamă, când se fac în zilele oprite, pentru lucru. În privința aceasta, în interesul moralității sunt chemați în prima linie preoții și învățătorii a reținé dela așa ceva pe popor, pe cât numai se poate, dar cel puțin în restimpul cât durează serviciul divin. — Unde spre acest scop nu ajunge cuvântul rostit cu „duchul blândetelor,” se poate recurge la legile statului, cari opresc și prescriu pedepse pentru astfel de transgresiuni. — Se recere numai, ca însuși preoții și alți fruntași să premeargă cu bun exemplu, dar nu ca bunăoară părinții O. — tatăl și fiul — din comuna S., cari precum întrați ani așa și acum în anul curinte, în ziua de Duminecă 12 Iuliu vechiu, după cum se afirmă, dimpreună cu învățătorul I. din comuna M. B. au înscenat „clacă” la sece, — ba respectivul învățătoriu spre scandalisarea creștinilor a mers de dimineață, așa dar în restimpul serviciului D-țeesc în comuna B. situată dincoaci de Murș, unde adunându-și cu lăutariu vreo 8—10 clăcani, au cutriat drumul prin comună în chiuituri și descânteci obscene. — Sigur, că tot cam așa, cu astfelu de „țiou” a decurs și claca părinților din S., cari la toate ocaziunile lamentază în gură mare, că nu mai pot scăpa de sărăcie, nu-i ascultă poporenii, bisericile le sunt goale și sêraci fiind, nu-și pot împlini oficial de preoți nici și pot prenumera vreo foaie etc. și când colo nu li deajuns a lucra economia numai în cele 6 zile de lucru ale săptămânei. — Apoi prin astfelu de procederi provenite din avariție, ignoranță și prea mare poftă de agonisală, deu nu se poate trage la îndoială verosimilitatea acelor lamentări.

În fine îmi permit a indigita aci teextul unor legi — așa precum mi le-am însemnat dela un confrate si amic de preste Murș, căruia a binevoit a i le comunica un dn notariu cercual spre publicare în biserică, — cari având menirea a susține moralitatea în popor și ca atari atingând mai deaproape vieța poporului nostru, le recomand în deaproape considerațiune sinoadelor parohiale și protopresbiterale... — și anume: 1. Nimenea nu-i ertat să lucre Dumineca (articolul de lege LIII din 1868 § 19), pentrucă cine calcă aceasta lege se pedepsește cu gloabă până la o sută de floreni (§ 52 XL. 1879) de către judecătoria reg. cerc. — 2. Cine înjură ori batjocoresce numele lui Dumnezeu înaintea unei adunări de oameni, și prin aceea face scandal înaintea oamenilor se pedepsește de către tribunalul reg. (1880 XXXVII § 39) cu închisoare până la un an și gloabă până la o mie

Înv. Așa dară cu cari riuri se mărginesc? — (Vrea să dică: cu cari riuri se mărginesc Dacia?) Elev. Se mărginesc cu Tisa, Dunărea etc.

Din fisica: voind a arăta, că aerul e corp, întreabă:

Înv. Dacă mișcăm cu mâna spre față, ce vedem?

Elev. Dacă mișcăm cu mâna spre față, vedem, că ceva ne vîdut ne atinge fața. etc. etc.

Un învățătoriu comunal mi-a spus, că el face totdeauna examene bune, adecă inspectorul de scoale e prea mulțamit cu esamenele lui, pentru că — spunea el — nici inspectorul nu scie, ce și cât are, să se propună în fie-care an de scoală, așa că eu examinez d. e. pe cei din anul al patrulea din materialul prescriș pentru anul 3, ba chiar și din cel pentru anul al doilea și astfel chiar se nu fi făcut nimic în decursul anului, tot pot face examen cum se cade. Se poate, că sunt astfel de inspectori regesci de scoale, ba și confesionali; dar în chipul acesta nu se ajunge la scop cu scoala, și sub astfel de inspectori nu va înainta nici odată cauza învățământul poporal.

de floreni (1878 V. §. 190.) 3. Cine înjură ori batjocoresce numele sfinților și lucrurile sfinte bisericești în auđul oamenilor, acela se pedepsește de către judecătoria reg. de cerc. (1880 XXXVII §. 40) cu arest până la 8 zile (1879 XL §. 51). — 4. Crășmarii, cari sufer ca oaspeții să petreacă în crismă iarna după 8 oare și vara după 9 oare noaptea se pedepsește cu gloabă până la 50 fl. v. a., ear repetind acest delict, dacă dela pedepsirea primă n'au trecut 2 ani, se pedepsește cu gloabă până la 200 fl.

Eară acela, care petrece în crășmă ori în ospătărie după oara de închiuete și nu se depărtează din crismă, când îl mână crismariul, — se pedepsește de către pretură cu gloabă până la 25 fl. (1879 XL §. 74). — 5. Cine se bate ori ea parte la bătaie ori îndeamnă pe altul să se bată pe drum, crismă, sau în ori ce loc public și dacă nu a vătămă pe nimenea cu bătaia, se pedepsește cu arest până la 8 zile și gloabă până la 50 fl. (1879 XL §. 75). — 6. Cine se înfăoșiază beat, pe drum sau ori unde între oameni, în chip scandalos, — chiar și dacă n'a făcut alt rău, decât că a fost beat, se pedepsește de pretură cu gloabă până la 25 fl. v. a. (1879 XL §. 84). — 7. Cine îmbată pe altul în crismă, pe drum, sau ori unde între oameni, se pedepsește de pretură cu gloabă până la 50 fl. v. a. — Ear dacă cel îmbată e mai tiner de 14 ani, gloaba se urcă până la 100 fl. Tot asemenea se pedepsește și crismarii, cari dau beutură spirtuoasă la omul beat (1879 XL §. 85). — 8. Acela, care cu beția ori întralt chip își pradă averea se pune sub curatelă (1877 XX §. 28 p. e.). Deci cine este prădătoriu prin beție, prin joc de cărți sau întralt chip pe unul ca acela, rudenile lui, ori preoții și diregătoria comunală au să-l arete (1877 XX §. 31.)

Terus.

S.-Sebeș, în 27 Iuliu, 1887. (Grădinile scolari.)
(Încehere.)

Me întorc la obiect.

O adevărată grădină scolară ar trebui să aibă un teritoriu așa de mare, încât să se cultive în ea diferite plante economice — bucate — diferite legumi, pomi, ș. a. toate în specialități alese. Ear în școală să se țină prelegeri practice din diferiți rami economici.

În câte scoli de ale noastre însă se întempla aceasta din urmă? Câte scoli de ale noastre posed astfel de grădini? Eu unul nu cunosc nice una. Câte grădini școlare cunosc, nice una nu are teritoriu mai mare decât să se poată cultiva pomăritul și are lângă acesta și câteva straturi de legumi.

Va să dică, o grădină scolară în forma aceasta nu este de tot completă; cu toate acestea, dacă și numai acestea două rame s'ar cultiva și propune, cum se cuvine, ar fi de ajuns. Sau să lăsăm și legumăritul de o parte, și să fie și numai o școală de pomărit cultivată cum se cade, tot ar fi de ajuns în ziua de azi.

Ear mâne ori poimâne am pași înainte.

Las dar pentru acum de o parte celelalte rame ale grădinei școlii și me întorc la grădina de pomărit, — carea mai înainte cu câțiva ani, însemna tot atâta cât grădina școlii.

Ba chiar și în ziua de azi cei mai mulți nu și pot închipui a se cultiva alt ceva în grădina școlii decât pomăritul.

Sunt deci de ani, decând s'a recunoscut și pe la noi lipsa de a se înființa lângă fiecare școală poporală câte o grădină, în carea să se cultiveze pomi prin elevi sub conducerea învățătorului, arătându-le folosul cel mare al pomilor.

Dintre toate plantele, cu cari se nutresc oamenii, cele mai plăcute tuturor sunt fără îndoială poamele.

Acestea nu numai că ne sunt plăcute ca atari, ci ne cauzează și bucurie, mai cu seamă atunci, când pomii sunt productul cultivării noastre. Cine nu va simți o bucurie nespūsă atunci, când va culege și gusta poamele gustoase ale celui pom, pe carele el l'a sădit și prin nobilitare el l'a făcut din sêlbatec nobil, va se dică, el a lucrat deodată cu natura cu Creatoriul! Au nu e aceasta o ocupațiune plăcută, frumoasă și îmbucurătoare?

Dar câștigul carele ni-l dau pomii, e cu mult mai mare, de cum ar cugeta omul: Înainte de toate poamele ne dau nutremânt gustos, plăcut și sănătos — în diferite forme, — ele subție sângele și prin aceea contribuie la sănătatea noastră, afară de aceea servesc spre nutirea poporului mai vîrtos în posturi; ceia-ce e un folos mare.

Să luăm însă cultura pomilor și din alt punct de vedere și anume: Un pom — măr, pîr, etc. ocupă loc foarte puțin, dar poate da câte va Hectolitru de poame, cari se pot vinde pe bani frumoși și anume 2—3 Hectolitru de pe un pom se pot căpăta ușor și acestea s'ar putea prețui ușor la 4—10 fl. v. a. pe an, pe când același loc cultivându-se cu cucuruz, ori legumi ori alte plante, abia ar aduce un câștig de câțiva cruceri. Dar apoi dacă mai consideri și aceea, că pomii nu recer atâta lucru ca alte plante, și și puținul ce-l recer, are a se face preste iarnă, când omul nu e ocupat cu alte lucruri grabnice.

Deci având cineva 20—30 de pomi mari în grădină, acestia vor produce anual dela 100—200 ferdele de poame. Din acestia va avea spre folosul casei destule — și cel ce are atâtea poame, nu va peri de foame în un an rău de bucate — și va putea și vinde pentru a-și acoperi lipse de ale casei.

Deci pomăritul înaintea bunăstării materiale a singuratecului, a comunei și prin aceasta a țerei întregi!

Mai departe cultura pomilor nobilitează inima omului ceiace este recunoscut deja de toți în genere. Se știe, că cultura pomilor recere o deosebită îngrijire din partea aceluia, cui aparțin; pomologul cu plăcere își cearcă pomii sei, tăind o clompuță uscată, ori un rămurel nefolositoriu, ori la timpul seu gustând ici și colea câte o poamă și aceasta esercită o influință asupra moralității, asupra inimei omului. Cel crescut astfel, petrece de sigur oarele sale libere mai bine în împregiurul pomilor sei și prin aceasta se obține pela petreceri sgomotoase, dela frecuentarea cârciumelor.

Cultura pomilor pe lângă cele amintite înfrumusețează și face aerul mai sănătos.

Eată foloasele cele mari ale pomăritului, eată ce a îndemnat pe cei competenți ca să dispună crearea de scoli de pomărit lângă fiecare școală poporală; ca acolo fii poporului, fiitorii cetățeni să învețe a cultiva pomi, și cu timp toată țeara să se prefacă în o grădină frumoasă.

Aceasta este chemarea cea adevărată a scoalelor de pomărit.

Z. Murășan.

Convocare.

„Reuniunea învățătorilor români ort. res. din Districtul X (Brașov) al arhidieceșii transilvane“ și va ține adunarea sa generală la 24, 25, 26 August a. c. st. v. în Brașov. La aceasta adunare se invită toți P. T. D-nii membri ai reuniunii.

Program:

Ședința I. Luni, 24 August a. m.

1. Deschiderea ședinții prin prezidiu.
2. Apelul nominal.
3. Raportul general al comitetului central despre activitatea sa în decursul anului 1886/7.

Ședința a II. Luni, 24 August p. m.

4. Raportul cassariului despre averea reuniunii.
5. Raportul bibliotecariului.
6. Raportul și rațiociniul comitetului central despre foaia reuniunii: „Școala și familia“ anul I și II.
7. Alegerea comisiunilor reveșitoare și de scontrare.

8. „Metodica specială a limbei maghiare în scoalele populare române“, disertațiune de membrul I. Broș.

Ședința III. Marți, 25 August a. m.

9. Raportul special al comitetului central asupra temelor pertractate în despărțeminte: „Descrierea școlii“, prelegere practică pentru anii din urmă ai școlii primare, și: „Cum se facem pe elevii din anul I de școală cunoscuți cu noțiunea propozițiune (dicere): desfacerea ei în vorbe, silabe și sunete?“

10. Discutarea temei prescrișă de M. Consistoriu arhidieceșan din Sibiiu: „Care este cauza, pentru care grădinile scoalelor nu se sporesc, și pentru ce unii învățători, având pământ pentru grădina de școală, nu-l cultivă pentru instruirea școlarilor în grădinarit, și ce măsuri ar fi a se lua pentru a se da un avânt mai mare în instruirea acestui ram folositor?“

Ședința IV. Marți, 25 August p. m.

11. Rapoartele comisiunilor.
12. „Câte-va îndrumări practice la propunerea istorii în scoalele populare“, de membrul I. Dariu.

Ședința a V. Mercuri, 26 August a. m.

13. Discutarea temei prescrișă de M. Consistor arhidieceșan din Sibiiu: „Care sunt cauzele pentru care absențele școlare sunt prea numeroase și prin ce s'ar putea delătura acest inconvenient împedecător în instruirea poporală?“

14. Stabilirea bugetului pe anul 1887/8.

Ședința VI. Mercuri, 26 August p. m.

15. Alegerea noului comitet pe un period nou de 3 ani.

16. Propuneri de sine stătătoare.

La însărcinarea comitetului central al reuniunii. Brașov, 15 Iuliu, 1887 v.

St. Iosif,
președ.

I. Dariu,
secretar I.

Varietăți.

* Majestatea Sa împăratul și regele a plecat cu 1 August din Ischl și călători la München, ear de acolo a sosit la băile Kreuth, unde s'a întâlnit cu Majestatea Sa regina. Din Kreuth călătorește di-

rect la Gastein, unde va ajunge la 6 August și pe la ameați va face vizită împăratului german. Regele va petrece numai 24 de oare în Gastein, și se va rentoarce iarăși la Ischl. — Visita Maj. Sale în Cluj preocupă întreg publicul de acolo. Primirea va fi pe cât de însuflețită pe atât și de pompoasă. Audiențele generale le va primi regele în casa Banffy. Aceia, cari voesc să primească audiență mai întâiu se vor insinua la timpul hotărât în casa sfatului, unde se vor și nota pe scurt obiectele de vorbit. Ordinea audiențelor o stătoresce consilierul Papay. Petrecerile de curte mai răsturne se vor face în sala de sfat a tribunalului, ear o festivitate mai mare în sala Casinei, în prezența Josika. Pe timpul festivităților se va da o reprezentațiune festivă în teatru și va avea loc o frumoasă iluminățiune. Pentru locuințele oaspeților se vor îngriji autoritățile cetățenești. Garnisoana din Cluj, regim. de inf. 51. va fi transportat cu trenul dela manevrele din comitatul Hunedoarei la Cluj, ca în timpul acesta întreg regimentul să se afle acolo. — În Deva, după cum scrie „Kolozsvár“ încă se fac mari pregătiri și în ruptul capului pentru primirea Majestății Sale. Toate oficiile, ce erau aședate în *Magna Curia* s'au mutat și s'au început lucrările pentru transformarea acestor clădiri. Branko, măestrul de cuartire, se află acolo. Din fondul adunat pentru podul de peste Murăș s'au rupt 6 mii floreni, și s'au predat vice-comitelui pentru a isprăvi renovările de lipsă. Din aceasta sumă se va cheltui 1000 de fl. pentru îmbunătățirea străzilor din Deva.

* Alteța Sa Archiducele Albrecht și-a serbat ziua nașterii de șaptezeci de ani în Weilburg lângă Baden. Cu toate că Alteța Sa s'a născut ca sârba-re se se face în cea mai mare liniște, sute de mii de inimi s'au împertășit de aceasta serbare, căci pentru eroul, care a împodobit cu lauri steagurile austriece, poporul e foarte entusiasmă.

* (Denumire.) Dl Ioan Popovici, practicant la direcțiunea financiară din Sibiiu, s'a numit de cătră direcțiunea de finanță de concipii finciar cl. II la oficiul pentru măsurarea competențelor în Brașov.

* (Comandantul corpului de armată din Transilvania la Sinaia.) Generalul br. Schönfeld comandantul corpului de armată din Transilvania, însoțit de un număr de maior, se ăce, că în timpul cel mai de aproape va merge la Sinaia, ca să se prezinte respectele sale regelui Carol. Cu aceasta ocaziune va fi dat un mare prânz la castelul Peleş.

* (Contribuire pentru Botoșani.) M. S. regele Italiei, Umberto, a donat pentru incendiații din Botoșani 3 mii lei.

* (Ignoranță sau revoință?) Diariul „Kolozsvár“ luând notiță despre programul festivităților ce se vor arangia cu ocaziunea adunării generale a Asociațiunii transilvane, se face sfătos și în mod ironic constată, că a ramas afară din program punctul principal, adică: ținerea ședințelor. Apoi coconășilor dela „Kolozsvár“! cetiți mai bine acel „Anunț“ și atunci veți vedea în șirul prim al anunțului, că acest comitet are de a face numai cu arangierea festivităților, ce se vor ține cu aceasta ocaziune; ear încăt pentru ședințe se îngrijesc comitetul central al Asociațiunii, adădără: mai slăbiți-ne din bunăvoință.

* (O sentință a cancelariului german.) Foile englezești povestesc următoarea întâmplare: O jună Miss, care e foarte entusiasmă pentru principele Bismarck rugă pe acesta într'o scurtă scrisoare fantastică, ca să scrie câteva vorbe în albumul, ce îl trimite. Miss socotia, că ar fi numai noroc în întreaga ei viață, posedând iscălitura marelui bărbat german. Acestui compliment nu se putea împotrivi nici chiar respingătorul compesantelor, cancelariul; el trimise înapoi frumoasei engleze cartea, după ce scrise pe pagina primă vorbele: „Neconținut păzește-te, copila mea, să edifiți castele aeriene, căci acelea sunt astfel de edificii, cari se ridică mai ușor, dar cu mari greutate se pot dărîma.“

* Tabla regească din Murăș Oșorheiu a aprobat cu puține modificări sentința tribunalului din Alba-Iulia, adusă contra lui Nicolae Rancea și celor 37 de soți, cari au comis furtul dela casseria din Vulcoiu, din care pricină au fost condamnați la închisoare corecțională dela 5—10 ani.

* (Spionagi.) După cum se anunță din Lemberg, în Holosko Vielle, un sat lângă Lemberg, au fost arestați doi indiviți, bănuți de spioni rusești. Adolf Cubert și Iosif Solvony, așa se numesc cei arestați, au venit la Lemberg, au luat apoi în arândă o moară din Holosko și 30 jugare de pământ. De mai multe luni au făcut mereu excursiuni prin împrejurime studiind pozițiunea. Poliția i-a urmărit două săptămâni.

„Odeski Vestnic“ anunță arestarea unui austriac în Petlevanni în Podolia. Acesta făcea

combinațiuni și planuri asupra punctelor militare.

* (Nou remediu.) După cum se scrie, doctorul Ireire, medic în Rio-de-laneiro, ar fi aflat vaccinul frigurilor galbine. Dintre mai multe mii de persoane, pe care le-a vaccinat acest doctor, spune un diar parisian, că numai opt au murit de boala ingrozitoare a frigurilor galbine.

* (Tarif nou.) Cu 1 Iuliu n. a intrat în vigoare un nou tarif de transport pentru importarea lănei țigae și a peilor brute din porturile rusești, sârbești și bulgare ale Dunărei. Noul tarif se referă la importul acestor articoli pentru Brașov, Sibiiu, Ocna-Sibiiului, Sighișoara, Murăș-Oșorheiu și Apahida. Permisuniunea pentru import se poate cere deocamdată până la stațiunea Neoplanta. Ca stațiune nouă, de unde se face importul mai este și Odessa. Noul tarif se află și în cancelaria comercială din Brașov, unde se poate vedea.

* (Anticități de aurtroianice.) Monitoriul oriental povestesc următoarele: Treideci de țărani sub conducerea unui derviş s'au dus pe timpul nopții prin împrejurimea satului Bunarbaschi, situat trei oare departe de Troia, și aici fără de vreo concesiuine au săpat la gropi în mai multe nopți și în afundime cam de trei metri descoperiră o groapă veche. Indatăce dervişul observă groapa, sfătui pe oamenii lui să se retragă, ca nu cumva duchurile rele, cari scuipă prin locașurile morților să le saie în capete. Țărani cuprinși de groază, fugiră de acolo; curând însă se întoarse dervişul însoțit cu trei oameni, deschise groapa și se făcu stăpân peste conținutul aceleia. Auzind însă autoritățile comunale despre descoperire, prinseră pe derviş și îi luară obiectele aflate. Acestea sunt: o coroană de aur împodobită cu frunze de stejar și cu ghinde tot de aur; un lanț cam lung și două bastoane, toate de aur curat și de o greutate foarte mare. Comisiunea constatătoare din un șef de poliție și doi oficiali superiori a căpătat ordin ca să trimită la Consantinopole obiectele aflate. Dervişul și consoții au fost trași la judecată și pedepsiți. Descoperirea aceasta e de cea mai mare importanță, căci e menită, a provoca nouă discusiuni archeologice în cestiunea Troiei și a dovedi, contrariul opiniunii lui Schliemann, după care, opidul de ađi Hissarik e aședat pe ruinele Troiei.

* Efectul șovinismului la băi. Din catalogul oaspeților dela băile din Elöpatak și Tusnad se vede, că în întreg sezonul din est an până aci băile din Elöpatak a fost cercetate abia de 49 familii din România, ear Tusnadul de 2 ăi: două persoane române. Aceste cifre ne indigitează, că ađi mâne nu vor mai fi conturbați domni maghiari prin un singur cuvânt românesc la băi.

* (Bibliografic.) „Țara Nouă“, revistă științifică, politică, economică și literară, apare în Bucuresci, redactor Dr. Ioan Nenițescu: Nr. 3 are următorii sumariu: Școala normală pentu institutori și cultura institutorilor nostri actuali, urmare. — Literare I. — Discurs, pronunțat cu ocaziunea premiilor. — Gicitori. — Discursuri pedagogice ale dlui D. A. Sturdza. — Documente de limba și literatura macedo română, urmare. — Note și observațiuni asupra citirei macedo-române. — Jigmond Craiul și moșoiul din Făgăraș. — Câteva din credințele și obiceiurile poporului nostru, urmare.

„Meseriașul român“, apare în Brașov, Nr. 14 cuprinde următoarele: Abonament la „Meseriașul român“ — Ce fel de cunoștințe trebuie să aibă meseriașii, afară de cunoștințele referitoare la meseria lor. — Tractarea ucenicilor. — Foia „Meseriașului român“. — Felurite pentru meseriași. — Multe și mărune. — Diverse. — Glume. — Têrgurile din 15—31 Iuliu.

— Biserica ortodocsă, revistă periodică eclesiastică, apare în Bucuresci Nr. 4 e de următorul cuprins: Cartea pastorală. — Cuvântul rostit cu ocaziunea săntirei bisericei celei mari din Jași. — Constantin Daponte. — Familia Cantemir. — Scurtă privire asupra evangheliei. — Note și meditațiuni. — Cronica bisericăască. — Profețiile mesianice. —

— „Școala și Familia“, foaie pentru părinți și învățători, apare în Brașov. Nr. 8 e de următorii cuprins: Învățătorul ca om al științii gimnasiile germane. — Moneda. — Sentințe din Arthur Schopenhauer. — Din „Cartea de cetire“ pentru gimnasia, scoale reale etc. — Pribeagul, poezie. — Bibliografie. — Diverse. — Convocare.

— „Cugetări asupra Crescerei omului.“ Așa este intitulată o broșură, a cărei autor este d. Traian Barza. Cuprinsul ei e interesant și de o valoare însemnată pentru educațiune. Prefața și 40 cr. Venitul curat e destinat ca ajutoriu la zidirea sfintei biserici române gr. or. din comuna Bacamezeu.

Nr. 375—381

[1631] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Treiscaunelor, se scrie concurs cu termin până la 15 August a. c. st. v.

1. Brețcu, post de al doilea învățător, cu salariu anual de 200 fl. cuartir liber și lemnele de foc trebuincioase.

2. Poiana-Sărată, post de al doilea învățător, cu salariu anual de 240 fl. și cuartir liber.

3. Chezdi-Mărtănuș, postul învățătoresc împreună cu cantorat, cu salariu anual de 150 fl. 50 cr. și anume: 96 fl. 50 cr. prin repartitie dela familii, 4 fl. din folosirea unei grădini și a 3-a parte din venitele stolare, computate în 50 fl.; oșebit de aceasta 10 fl. pentru lemne și cuartir liber.

4. Cernatul-inferior, postul învățătoresc împreună cu cantorat, salariu anual de 147 fl. 10 cr. prin repartitie dela popor în bani și naturalii, cuartir liber și lemnele de foc trebuincioase.

5. Teliu, postul învățătoresc împreună cu cantorat, salariu 250 fl. și anume: 130 fl. solvinți în 2 rate din partea comitetului parochial, 40 fl. în naturalii, 14 fl. din esarëndarea unui agru, venitul cantoral computat în 66 fl. și cuartir liber în edificiul frumos al scoalei.

6. Vama-Buzău, post de cantor-învățător cu salariu anual de 200 fl. și anume: 165 fl. prin repartitie dela popor, a treia parte din venitele stolare computate în 35 fl. și cuartir liber în edificiul scoalei.

7. Arini, cu salariu anual de 120 fl. cuartir liber și lemne.

Doritorii de a compete la vreuna din aceste stațiuni învățătoresci și vor așterne petițiunile instruite conform legilor în vigoare la subscrisul în termin deschis, având reflectanții la posturile de sub 3, 4, 5 și 6 a se prezenta în vr'o duminică sau sâmbă toare în biserică, spre a-și arăta des-teritatea în cântări și tipic.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al trac-tului Treiscaunelor.

Sepși-Sân-Georgiu, 10 Iuliu, 1887.

Dimitrie Coltofean,
protopresbiter.

Nr. 3746.

[1632] 2—2

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de no-tar comunal în Bungard.

Venitele:

1. Salariu 400 fl.—
2. Cuartir natural.
3. Relut pentru lemne . 10 fl.—

și dreptul pentru soartea de lemne ca și ori care cive al comunei.

4. Tacele statorite pentru lu-crările private.

Concurenții calificați se-și aș-tearnă cererile până în 17 August a l. c. st. n. aici.

Sibiu, 1 August, 1887.

Oficiul pretorial cercual central.

Nr. 292.

[1632] 1—1

Publicațiune.

Dumitru Ghimbășan din Brașov, fiind despărțit de pribegita lui socie Elena Ioan Sêrbu tot din Brașov, prin sentința Prea Veneratului Consistoriu Archidiececan din 31 Martiu a. c. Nr. 1105 B. aceasta se aduce la cunos-cință publică în sensul §-lui 124 din procedura matrimonială.

Brașov, în 22 Iuliu, 1887.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Brașovului I.

Ioan Petrie,
protop. ca adm.

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datorita mea a ve înștiința că de doi ani întrebunțez preparatul d-voastre *balsamul de viață al Drului Rosa*, care în călătoriile mele, în diferite clime, are o influință binefăcătoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călătorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde *balsamul Dr. Rosa* mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz.**
Conducător la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se bazează numai pe conservarea și promoțiunea unei digestiuni bune, căci aceasta este condiția fundamentală a sănătății și a unei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă pentru regularea misturei spre a obține o compoziție de sânge adevărat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rău, este mult cunoscutul și plăcutul

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindecătoare, este probat ca foarte escelente la toate boalele digestive, adică la lipsă de apetit, răgăială cu acrimă, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, cărcei de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroide, boale femeiești, ipohondrie, melancolie (în urma conturbațiunei digestiunei); acesta împotrănează întreaga activitate a misturei, produce sânge curat și sănătos și redă corpului bolnav puterea și sănătatea de mai nainte. În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un medicament de casă sigur și probat popular, dobândind o întindere universală.

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin mandate postale.

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toți băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.” în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însă cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreună marca, se astupă. Sticlele sunt învăluite în anunțurile de întrebun-țare. Pachetarea se face în carton vinet, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa”

din farmacia „la vulturul negru” a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III**, și e în limba germană, bo-emă, maghiară și franceză, ear muchile sunt prove-đute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit bater numai în parte de vr'unul din lucrurile espuse, se se considere de fals.

În original se află: Balsamul de vieață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului **B. Fragner**,

apotecă la Vulturul negru, în Praga, cornul dela Spornergasse 205—III și în depozitele mai jos însemnate
Sibiu: Karl Müller, apotecar, W. F. Morscher, apotecar; — Cluj: Iohann Wolff, apotecar, Nicolau Székely, apotecar, Adolf Valentini, apotecar; — Brașov: Eduard Kugler, apotecar; — Torda: Gabriel Wolff & Sohn, apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de vieață.

Tot acolo se află:

Alifă de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațiilor, rănilor și umflăturilor.

Acesta se întrebunțază cu succes sigur la inflamația, oprirea laptelui și împietrirea piep-tului femeilor la înfărcarea copiilor; la abscese, umflături sanquulare, beșicute purtoase, la umflă-turile unghiilor, la așa numitul vierme la deget, la petrificațiuni, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamații cronice la gleznele picioarelor, la serinteli, la asudarea picioarelor și ochiuri (bătăături), la mâni crepate, la umflături provenite din împunsătura insectelor, la răni pur-toase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petrificațiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată aceea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că această alifă de casă din Praga după adevăratul original nu mai eu singur o produc și că se află umplută în doze galbene de metal, care pe capace are depusă marca aceasta pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifă de casă universală” din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru” Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învăluie în hartie roșie, care arată întrebunțarea (în 3 limbi) și e provădută în carton vinet pe care afără de marcă se află pe partea de deasupra imprimat Alifă de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

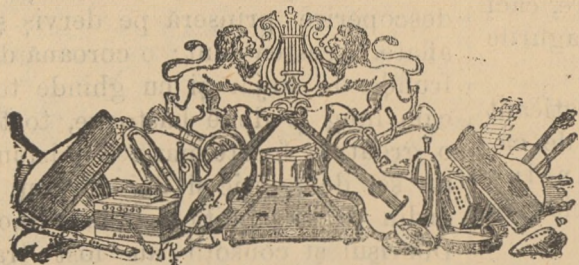
De cumva P. T. cumpărătorii va afla altă împachietare a doselor de cât, care e descrisă, pre-paratul se se privească de fals și se se retrimite.

Balsam de auđ.

Cunoscent ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auđului greș și do-bândirea auđului perdut de tot.

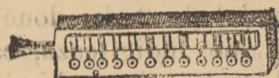
O sticlă 1 fl. v. a.

[1528] 18—20

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de
instrumente cordale, pentru batere și suflare,
numai de calitate escelentă.

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori-cine, tinăr ori bătrân, îndată poate cânta. Prețul 2 fl.

Mare magazin de **Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion** cu notele lor. Reparaturile se efectuează iute, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trim-țit gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 16—20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injețiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efectui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin pre-scripțiile medicale prezente din și afără din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebunțări a ecshalațiunei de gas cu ajutoriul injețiunei rectale pere: tusea, frigurile, scuiparea, (flegma) și mirosul greu de sudoare Greutatea corpului se sporesce pe septemână cu 1/2—1 klgram. Pațiuntul se vindecă și și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o 1/2 de oară dela întrebunțarea ecshalațiunei de gas, i-se dă un îndem pentru respirațiune. La întrebunțarea mai departe a curei nu se mai repetesc atacurile.” Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe ju-mătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculozei s'au mântuit toți de tot prin mijlocirea injețiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitaturi din lume, astfel și în spitalul impe-rial reg. comun din Viena află aparatul ecshalațiunei de gas cea mai mare întrebunțare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunei de gas (injețiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebun-țării pentru medici; și pentru întrebunțarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80, se poate primi pentru 8 fl. și 30 cr. pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică.

[1588] 22—50